

Dnro

**MMM, Luonnonvaraosasto,
Elinkeinokalatalousyksikkö**

**Varsinais-Suomen ELY-keskus,
kalatalouspalvelut -yksikkö**

**Monivuotisten suunnitelmien alaisten kalakantojen
YKP -valvonnan kansallisesta toteutuksesta**

10.5.2017

Sisälllys

1. Lainsäädäntö ja valvonnan organisointi	1
2. Valvonnan suunnittelu - YKP -valvontastrategia, valvonnan vuosisuunnittelu ja kansallinen valvontaohjelma	2
3. Riskianalyysi ja pistokoestrategia	3
4. Kalastussegmentit	4
4.1. Turskan kalastus ja turska-alussegmentti	4
4.2. Silakan ja kilohailin kalastus ja pelagisten lajien kalastussegmentit	4
5. Valvonta ja tarkastukset	5
5.1. Valvonta merellä ja satamissa	6
5.2. Valvonta ja tarkastusten taso sekä nimetyt satamat	7
5.2.1 Turskan kalastussegmentin valvonta, tarkastusten taso ja nimetyt satamat	7
5.2.2. Pelagisen kalastuksen valvonta ja tarkastusten taso merellä.....	7
5.2.3. Silakka- ja kilohailisaaliiden satamatarkastukset ja tarkastusten taso satamissa	7
5.2.4. Silakka- ja kilohailisaaliin nimetyt purkamissatamat	8
5.2.5. Kolmansien maiden kalastusalusten nimetyt purkamis- ja jälleenlaivaussatamat.....	8
5.2.6. Tarkastukset satamissa, kylmävarastoissa kuljetuksissa ja ensikäden ostajien tiloissa (punnitus ja jäljitettävyys)	8
5.2.7. Ilmavalvonnan taso	9
6. Valvontaohjelman toteuttamisessa käytössä olevat resurssit	9
LIITE 1 Turskan, silakan ja kilohailin purkusatamat 2014 - 2016	10
LIITE 2 Kansallinen näytteenotto-ohjelma	11
LIITE 3 Nimetyt satamat.....	14

1. Lainsäädäntö ja valvonnan organisointi

Euroopan unionin jäsenvaltioilla on velvollisuus panna täytäntöön yhteistä kalastuspolitiikkaa (YKP) koskevat säädökset ja päätökset. Yhteisellä kalastuspolitiikalla pyritään kalavarojen kestäväan käyttöön ja meriympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Oleellinen osa YKP:n täytäntöönpanoa on, että hyväksytyjen säädösten ja päätösten noudattamista valvotaan. EU:n valvonta-asetuksilla tarkoitetaan tässä neuvoston yhteisen kalastuspolitiikan valvonta-asetusta (EY) N:o 1224/2009 ja komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011. Lailla (1188/2014) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta (Seuraamus- ja valvontalaki) on pantu kansallisesti toimeen YKP:n noudattamisen valvontaa koskevat EU:n asetukset niiltä osin, kuin toimeenpano edellyttää kansallista laintasoista säätelyä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta tuli voimaan 20.7.2016. EU-jäsenvaltioiden on määriteltävä kuhunkin monivuotiseen suunnitelmaan sovellettava kansallinen valvontaohjelma. Seuraamus- ja valvontalain 48 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriön tulee vahvistaa edellä mainittu tarkoitettu kansallinen valvontaohjelma.

Seuraamus- ja valvontalailla säädetään EU:n ja kansallisiin säädöksiin perustuvan kaupallisen kalastuksen valvonnan viranomaistahojen toimivaltuudet. Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) tehtävänä on valvoa, ohjata ja koordinoida YKP:n noudattamisen valvontaa. Ministeriö toimii myös EU:n valvonta-asetuksen ja Neuvoston laittomasta, ilmoittamattomasta ja sääntelemättömästä (LIS) kalastuksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1005/2008 mukaisena yhteysviranomaisena. Näin ollen ministeriö vastaa LIS- ja valvonta-asetuksissa tarkoitettua keskinäisestä avunannosta muiden EU-jäsenvaltioiden, kolmansien maiden, komission ja Euroopan kalastuksenvalvontaviraston (EFCA) kanssa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) ja rajavartiolaitos (RVL) vastaavat YKP:n säädösten ja päätösten noudattamisen valvonnasta kalastustoiminnassa. Vuoden 2016 alusta alkaen Varsinais-Suomen ELY -keskuksen vastuulle organisoitiin YKP:n valvontatoimen koordinointi koko Suomen rannikon osalta. ELY-keskus valvoo kalastusta, saalista, kalan kuljetusta ja kalakauppaa koskevien toimijoiden ilmoitusvelvollisuuksien noudattamista ja tietojen rekisteröintiä. Lisäksi ELY-keskus valvoo yhteistyössä Tullin kanssa neuvoston LIS – asetusten sääntöjen noudattamista kalatuotteita maahan tuotaessa ja maasta vietäessä. Lakiin sisältyy myös rajavartiolaitoksen tehtävä ylläpitää kalastuksen seurantakeskusta (KSK, 24/7-päivystys). KSK on perustettu RVL:n Länsi-Suomen merivartioston johtokeskukseen tehostamaan valvontavelvoitteiden toteuttamista. Evira, Aluehallintovirastot (AVI) ja kunnan elintarvikeviranomaiset vastaavat kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyden valvonnasta.

Ahvenanmaalla on itsehallintolain (ÅFS 71/1991, FFS 1144/1991) mukaan itsemääräämisoikeus kalastuksen säätelyssä ja ohjauksessa (kap. 4 § 18) Ahvenanmaan vesialueella 12 mpk:n sisällä. Unionin yhteisen kalastuspolitiikan säännöt on säädetty voimaan maakuntalailla (ÅFS no 40/1995). Kalastuksen valvonta tapahtuu siten maakunnan kalastuslain (Landskapslagen om fiske i landskapet Åland, ÅFS 39/1956) nojalla.

Seuraamus- ja valvontalain mukaan kalastuksen valvonnassa epäillyt rikkomukset ja vakavat rikkomukset johtavat hallinnollisiin rikkomus- ja seuraamusmaksuihin. Laissa määritellään rikkomukset ja vakavat rikkomukset. Maaseutuvirasto (MAVI) vastaa rikkomusrekisterin hallinnoinnista ja määrää

hallinnollisten seuraamusmaksut toimijoille ja pisteet vakavista rikkomuksista kalastuslupien haltijoille ja alusten päälliköille.

Maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosasto vastaa edellä mainituista säädöksistä johtuvasta ns. kaupallisen kalatalouden valvonnan kansallisesta koordinoinnista. Lisäksi ministeriö toimii ELY -keskuksen toimialaohjaajana. Ministeriö, ELY-keskus ja Ahvenanmaan maakunnan hallitus vastaavat siitä, että kaupallisen kalastukseen liittyvät valvonnan kannalta tarvittavat tiedot kerätään, käsitellään ja varmennetaan sekä raportoidaan EU:n komissiolle, Euroopan kalastuksenvalvontavirastolle, muille jäsenvaltioille ja tarvittaessa kolmansille maille sekä yhteistyöstä näiden eri tahojen kanssa.

YKP- kalastuksen valvonnan organisaatiot ja tehtävät:

ORGANISAATIO	TOIMIVALTA/ALUE	TEHTÄVÄALUE
Maa- ja metsätalousministeriö	Koko maa	Ohjaus ja koordinaatio, SLO
Ahvenanmaan maakunnan hallitus	Itsehallintoalue (12 mpk)	Meri, satamat, kalan ensikauppa
Varsinais-Suomen ELY	Merialue ja koko rannikkoalue	Meri, satamat, kalan ensikauppa, LIS
Rajavartiolaitos (SM)	Koko maa	Merivalvonta, KSK, luvat
Evira (MMM/RO), AVit	Koko maa	Elintarvikevalvonnan ohjaus
Kunnan elintarvikevalvoja	Kunta	Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyden ja kuluttajainformaation valvonta
Tulli (VM)	Maan rajat, merialue	Kalastustuotteiden tuonti/vienti (LIS)
Trafi (LM)	Koko maa	Kalastuslupien konetehon valvonta, katsastus, sertifikaatit
Maaseutuvirasto	Koko maa	Seuraamukset

2. Valvonnan suunnittelu - YKP -valvontastrategia, valvonnan vuosisuunnittelu ja kansallinen valvontaohjelma

YKP:n kansallinen valvontastrategia 2016 - 2020 on esitelty ja linjattu ministeriön asettamassa valvonnan ohjausryhmässä ja vahvistettu MMM:n päätöksellä 14.5.2016. Varsinais-Suomen ELY -keskuksen laatima riskinhallintaan perustuva resurssien ohjaamista koskeva vuosisuunnitelma tavoitteineen esitellään ja linjataan vuosittain syksyisin valvonnan ohjausryhmässä, jossa ovat mukana kaikki YKP-valvontaa tekevät keskeiset viranomaistahot. Vuosisuunnitelma perustuu ministeriön toimialaohjauksessa asetettuihin tavoitteisiin ja kansalliseen YKP -valvontastrategiaan 2016 - 2020.

Velvoite kansallisesta kalastuksen valvontaohjelmasta perustuu EU:n asetukseen Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta. Kansallinen ohjelma tulee laatia EU-kalastuksenvalvonta-asetuksen (1224/2009) artiklan 46 ja sen liitteen 1 mukaisena. ELY -keskuksen vuosisuunnittelulla ja kansallisella valvontaohjelmalla pyritään YKP:n valvontastrategian mukaisesti kustannustehokkaaseen valvontaan ja edesauttamaan kaupallisen kalastuksen ja arvoketjun toimijoiden vastuullista toimintaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteuttaa valvontastrategiaa, vuosisuunnitelmaa sekä kansallista valvontaohjelmaa yhteistyössä Rajavartiolaitoksen ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Seuramus- ja valvontalain (1188/2014) mukaisesti ministeriö vahvistaa EU:n YKP -valvonta-asetusten mukaiset riskinhallinnan periaatteet, valvontasuunnitelmat ja ohjelmat käyttöön otettavaksi maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

3. Riskianalyysi ja pistokoestrategia

Komission täytäntöönpanopäätöksen (2013/305/EU) yksittäisistä valvonta- ja seurantaohjelmista (SCIP) mukaisesti jäsenvaltion tulee arvioida mm. Itämeren monivuotiseen suunnitelmaan sovellettavien kalakantoihin ja alueisiin liittyviä riskejä EFCAn kanssa yhteistyössä laadittujen menetelmien mukaisesti. Jäsenvaltion tulee:

- a) **arvioida** aiempien kokemusten ja käytettävissä olevien tietojen perusteella **todennäköisyyttä**, jolla laiminlyönti tapahtuu, ja jos se tapahtuu, sen mahdollista **vaikutusta**;
- b) **vahvistaa riskitason** kyseessä olevaa kalastusta, kantaa, asianomaista aluetta ja vuodenaikaa kohden tapahtuman esiintymisen todennäköisyyden (usein, keskinkertaisesti, harvoin, ei koskaan) sekä mahdollisten seurausten (vakavat, merkittävät, hyväksyttävät tai vähäiset) mukaan.

Kalastussegmentin riskitaso arvioidaan näin ”hyvin korkeaksi”, ”korkeaksi”, ”keskitasoiseksi”, ”alhaiseksi” tai ”hyvin alhaiseksi”. Riskianalyysin tulos saadaan kertomalla riskin toteutumisen todennäköisyys vaikutuksella. Tuloksena on numeerinen asteikko 20 ... 1.

Riskianalyysissä arvioidaan siis YKP:n sääntöjen vastaiseen toiminnan todennäköisyyttä sekä riskin toteutumisen vaikutusta tai mahdollisen vahingon merkitystä. Kansallisesti riskianalyysi laaditaan edeltävän vuoden joulukuussa ja riskianalyysin tulokset kalastusmuodoittain esitetään ELY-keskuksen valvonnan vuosisuunnitelmassa. Analyysin pohjatietoja ovat mm. kalastusrajoitukset, kalastushistoria, pyydykset, pelagisten lajisuhteiden arviointi, saaliiden purkamis-, ensiosto-, punnitus- ja kuljetustavat sekä rikkomushistoria.

Jäsenvaltioiden on laadittava luettelo aluksistaan ja saatettava se säännöllisesti ajan tasalle; luettelosta on käytävä ilmi vähintään **korkean** ja **hyvin korkean** riskitason kalastukset. Riskitason mukaan luokiteltujen alusten ajantasaista luetteloa käytetään myös Itämeren yhteisvalvontasuunnitelman (JDP) täytäntöönpanossa.

Valvonta-asetuksen mukaisesti jäsenvaltioiden on vahvistettava monivuotisten suunnitelmien alaisen kalakantojen osalta tarkastusmäärille erityiset vertailuarvot ”benchmarks”. Nämä vertailuarvot on määritettävä riskinhallinnan perusteella ja niitä on ajoittain tarkistettava. Lisäksi jäsenvaltioiden on eriteltävä ja kuvattava, mitä pistokoestrategiaa eri kalastussegmentteihin sovelletaan.

Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA) laatii vuosittain Itämeren yhteisvalvontasuunnitelmaa koskevan riskiarvion, joka perustuu jäsenvaltioiden tuottamiin kansallisiin riskianalyysiin. Kansallinen riskianalyysin ja Itämeren yhteisvalvonnassa laaditun riskianalyysin tulokset esitetään Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valvonnan vuosisuunnitelmassa. Tarkastajien käyttöön on suunnitteilla tietokantoihin perustuva riskianalyysijärjestelmä, jossa järjestelmä jatkuvasti tunnistaisi korkeamman riskin kohteita, joiden voitaisiin olettaa syyllistyvän mahdolliseen rikkomukseen.

4. Kalastussegmentit

4.1. Turskan kalastus ja turska-alussegmentti

Vuonna 2016 Suomen turskankalastus -segmentissä oli 23 kalastusalusta, joilla oli erityislupa (kalastusoikeus) turskan kalastukseen Itämerellä. Erityiskalastuslupia ei tarvitse enää myöntää EU:n monivuotisen suunnitelman astuttua voimaan. Turskan kohdistettua kalastusta harjoittaville aluksille voidaan myöntää EU:n valvonta-asetuksen (EY) N:o 1224/2009 artiklan 7 mukainen kalastuslupa, eikä kW -rajoitteita enää ole.

Vuonna 2016 turskan kohdennettua kalastusta harjoitti kuusi suomalaista alusta, joista kaksi oli troolaria. Troolarit purkivat saaliinsa Ruotsin, Tanskan ja Puolan satamiin, yhteensä noin 24 tonnia. Lisäksi neljä Ahvenanmaalaista pienempää rannikkoalusta purki turskasaaliinsa Ahvenanmaan satamiin (Korrvik, Skeppsvik ja Öra) yhteensä noin 36 tonnia. Eteläisen Itämeren huonon markkinatilanteen vuoksi Suomen turskakiintiöiden käyttöasteet ovat viime vuosina jääneet alhaiseksi.

Vuonna 2017 Itämeren kiintiötä koskevalla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2016/1903 Suomelle myönnetty turskan läntisen säätelyalueen kiintiö (ICES 22 - 24) on 48 tonnia ja itäisen säätelyalueen (ICES 25 - 32) kiintiö 542 tonnia. Lisäksi vuodelta 2016 itäisen säätelyalueen kiintiöstä voidaan siirtää noin 60 tonnia vuoden 2017 kiintiöön, joten itäisen säätelyalueen kokonaiskiintiö on noin 600 tonnia. Suomelle osoitettu turskakiintiö on noin 1,5 % Euroopan unionin Itämeren turskakiintiöistä Itämerellä.

4.2. Silakan ja kilohailin kalastus ja pelagisten lajien kalastussegmentit

Silakan kalastuksessa merkittävin osa saaliista on saatu troolipyynnissä (95 % Pohjanlahdella ja 90% Suomenlahdella). Silakan kokonaissaalis on kasvanut vuonna 2016 noin 125 000 tonniin, josta Pohjanlahden osuus on ollut vuosina 2012-2015 keskimäärin 95 000 tonnia/vuosi. Suomenlahden ja Pääaltaan kiintiöstä kalastettiin troolareiden toimesta vuonna 2015 noin 30 000 tonnia. Silakan rysäsaaliin osuus koko silakkasaalista on noin 6 % (vuonna 2015 n. 7 000 tonnia) ja lisäksi verkkopyynnillä saadaan pienempiä määriä silakkaa.

Kilohailin osalta troolipyynnin osuus on käytännössä 100 %. Kilohailin saalismäärä on ollut viime vuosina (2013-2015) 10 000-11 000 tonnin luokkaa, josta Suomen satamiin on purettu noin 5000-6000 tonnia (LIITE 1).

Silakan ja kilohailin kansallinen kalastuksen säätely uudistui EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanolain (1048/2016) astuttua voimaan 12.12.2016. Samalla astui voimaan VN:n asetus (1050/2016) kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmästä. Silakan ja kilohailin osalta otettiin vuonna 2017 käyttöön siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kiintiöt. Vastuu kalastuskiintiöiden käytöstä siirrettiin näin ollen kalastusalan yrityksille ja ammatinharjoittajille. Toimijakohtaisen kiintiön haltijan on seurattava kiintiönsä hyödyntämistä niin, etteivät saaliit ylitä kiintiötä. Toimijakohtaisten kiintiöiden käyttöönotto edellyttää tehokkaampaa valvontaa satamissa, jotta mm. lajisuhteet silakan ja kilohailin purkamisen osalta on kirjattu oikein. Mikäli haltija ylittää kiintiönsä, siitä voidaan määrätä seuraamus vakavasta rikkomuksesta.

Saalishistoriaa koskevien laskelmien mukaan kaikkiaan 46 troolikalastusyritystä tai toimijaa on saamassa siirrettäviä käyttöoikeuksia silakan Pohjanlahden kiintiöstä, 38 trooliyritystä pääaltaan ja Suomenlahden silakkakiintiöstä sekä 37 trooliyritystä tai toimijaa Suomen kilohailikiintiöstä. Lisäksi silakan rysäkalastusta harjoittaneet toimijat saavat oman osuutensa silakkakiintiöstä.

Laji	Silakka		Kilohaili
	HER/30/31 (Pohjanlahti)	HER/3D-R30 (Itämeren pääallas ja Suomenlahti)	SPR/3BCD-C (Itämeri)
Suomen kalastuskiintiö 2017	115 599 tonnia	41 914 tonnia	13 477 tonnia
Ahvenanmaan maakunnan osuus	6 782 tonnia	6 350 tonnia	1 159 tonnia
Erillinen kalastuskiintiö	700 tonnia	500 tonnia	50 tonnia
Valtiolle toistaiseksi jätetty varaus	10 812 tonnia	3 506 tonnia	1 227 tonnia
Siirrettävinä käyttöoikeuksina jaettavat kiintiömäärät	97 305 tonnia	31 557 tonnia	11 041 tonnia
Siirrettäviin käyttöoikeuksiin oikeutetut troolikalastuksen toimijat	46 kpl	38 kpl	37 kpl

EU:n valvonta-asetuksen mukaan kansallisessa valvontaohjelmassa monivuotisen suunnitelman kalakantoja pyytävät alukset on pyydystyypeittäin asetettava tärkeysjärjestykseen riippuen siitä laajuudesta, jolla kalastusmahdollisuuksia koskevia rajoituksia laivastoihin sovelletaan. Sen vuoksi kunkin jäsenvaltion on vahvistettava kalastussegmenttiensä tärkeysjärjestys.

Pelagisten lajien, silakan ja kilohailin, kalastussegmentit tärkeysjärjestyksessä ovat seuraavat:

1. Troolialukset, silakka ja kilohaili
2. Rysäalukset, silakka
3. Verkkoalukset, silakka

Troolarisegmentissä on noin 70 alusta, joilla oli pelagisten lajien, silakan ja kilohailin, osalta saalishistoriaa vuosina 2011 - 2015. Pohjanlahden kiintiöstä oli kalastanut kaikkiaan 59 troolaria. Pääaltaan ja Suomenlahden silakan kiintiötä on kalastanut 47 alusta ja kilohailisaalista on saanut 52 troolaria vuosina 2011-2015.

Satamakohtaiset silakan ja kilohailin purkamismäärät vuosina 2014 - 2016 satamiin on esitetty liitteessä 1.

5. Valvonta ja tarkastukset

Koko Suomen rannikon YKP-kalastuksen valvontaa suunnittelee ja toteuttaa Varsinais-Suomen kalatalouspalvelut -yksikkö ja sen nimeämä valvontatiimi. Valvontaa tehdään ELY -keskuksen omalla kalustolla itsenäisesti tai yhteistyössä rajavartiolaitoksen kanssa ottaen huomioon EFCA:n koordinoimat yhteisvalvontakampanjat (JDP). Rajavartiolaitos osallistuu erityisesti merellisiin kalastuksen yhteisvalvontakampanjoihin Itämeren alueella. Rajavartiolaitoksen vartioaluksille otetaan kalastustarkastajia ELY-keskuksesta ja Itämeren muista rantavaltioista erikseen sovittavalla tavalla. Tarkastajavaihtoja tehdään myös satamissa.

EU:n valvonta-asetuksen mukaan kalastustoimien tarkastukset ja valvonta on keskitettävä kalastusaluksiin, jotka todennäköisesti pyytävät monivuotisen suunnitelman alaan kuuluvia lajeja.

Valvontakampanjat merellä ja satamissa muodostuvat ennakkovalmistelusta, suunnittelusta ja riskianalyysin tuottamasta kohteiden arvioinnista. Juuri ennen valvontakampanjaa muodostetaan kohdealueen tilannekuva, mm. alusten sijaintia tarkastellaan VMS/AIS -ym. välinein, tarkastellaan purkamisten ennakoilmoituksia, arvioidaan riskikohteita ja niitä aluksia, joiden saaliiden purkaminen tarkastetaan.

Käyttöön otettava järjestelmä toimijakohtaisista käyttöoikeuksista lisää kiintiöityjen kalalajien purkamisiin liittyviä riskejä. Valvontaa ja alusten tarkastuksia lisätään nimetyissä satamissa, minne merkittävimmät silakan ja kilohailin saalisvolyymit puretaan jatkossa. Saalissuhteiden (silakka/kilohaili) arvioinnin merkitys kasvaa sillä sekä saalissuhteiden että saalismäärän arvioinnilla on suora vaikutus toimijoiden omien kalastusmahdollisuuksien jatkumiseen.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa suorittavilla henkilöillä on valvonnan edellyttämässä laajuudessa oikeus saada luettavakseen purkamis-, kuljetus, myynti-, ja muut asiakirjat sekä saada muut tiedot kalastuksesta, vesiviljelystä, kalastustuotteiden kuljetuksesta, jalostuksesta, kaupasta, varastoinnista, maahantuonnista ja maastaviennistä. Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa tai yksityisen taloudellista asemaa koskevat olisivat muutoin salassa pidettäviä. Valvontaa suorittavilla on tarkastustehtävissä oikeus päästä kalastusaluksiin, kalastustuotteiden kuljetusvälineisiin ja muihinkin paikkoihin, joissa säilytetään kalastusvälineitä, kalastustuotteita tai tosite- tai muuta aineistoa.

5.1. Valvonta merellä ja satamissa

Valvontaa merellä tehdään ELY -keskusten omalla kalustolla itsenäisesti tai yhteistyössä rajavartiolaitoksen kanssa. Merellä alusten tarkastustoimi koostuu; noususta alukseen, tarkastuskompetenssin osoittamisesta, aluksen päällikön tunnistamisesta ja asiakirjojen tarkastamisesta sekä saaliin ja pyydysten asiamukaisuuden tarkastamisesta. Havainnot tunnistetuista kalastusaluksista merellä (ja satamissa) merkitään tarkastusraportteihin. Merivalvontaan kuuluu myös kiinteiden ja seisovien pyydysten sijainnin, asiamukaisuuden ja pyydysmerkintöjen tarkastus. Lisäksi EU-aluksen kadottamat pyydykset on pyrittävä ottamaan talteen tai ilmoitettava kadonneeksi RVL:n ylläpitämään kalastussenseurantakeskukseen.

Valvottaessa kalansaaliiden purkamisia satamissa tarkastetaan kalastusalusten käyttämät pyydykset, aluksen asiakirjat sekä saadut kalansaaliit. Kalansaaliiden kokonaismäärän arvioinnin lisäksi tarkastuksessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että pelagisten kalalajien, silakan ja kilohailin, lajisuhteet saaliissa on arvioitu oikein ja merkitty asianmukaisesti kalastusaluksen päiväkirjaan. Lajittelemattomien saaliserien purkamistarkastuksista on yksityiskohtaisempi kuvaus liitteessä 2 (Kansallinen näytteenotto-ohjelma). Tarkastusraportit tallennetaan KAKE -tietojärjestelmän valvontaosioon mahdollisimman pian valvontakampanjan tai tarkastuksen jälkeen. Epäillyt YKP:n sääntöjen vastaiset rikkomukset kirjataan tarkastusraportteihin.

5.2. Valvonta ja tarkastusten taso sekä nimetyt satamat

Monivuotisen suunnitelman alaisten saaliiden purkamisen ennakoilmoitusvelvoite koskee kokonaispituudeltaan vähintään kahdeksan metrin pituisten kalastusalusten päälliköitä, joilla on aluksella yli 300 kilogrammaa turskaa tai yli 2000 kg pelagisten kalalajien kantoja. Lisäksi, jos aluksella on purettavaa turskasaalista yli 750 kg tai silakan/kilohailin saalista yli 5000 kg, saaliit on purettava jäsenvaltioiden nimeämässä kalasatamissa.

5.2.1 Turskan kalastussegmentin valvonta, tarkastusten taso ja nimetyt satamat

Suomeen puretaan turskasaaliista lähinnä Ahvenanmaalle. Ahvenanmaalle purettavan saaliin määrä on ollut viime vuosina kasvussa ja saaliiden purkamisen valvontaan kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Etelä-Itämerellä kalastavien turska-alusten osalta valvonnassa korostuu ns. toimisto- ja asiakirjavalvonta. Kalastusrajoitusaikoja ja -alueita valvotaan VMS- ja AIS-datan avulla ja tarkastamalla VMS-, saalis- ja ensiostotietoja ristiin.

Ennakoilmoitukset turskasaaliin purkamisesta on toimitettava vähintään tunti ennen purkamisen käynnistämistä. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti yli 750 kg:n kynnyksen ylittävän turskasaaliin purkamisen olisi sallittu liitteen 3 mukaisissa 11:ssä Manner-Suomen purkusatamissa. Ahvenanmaalla on itsehallintolain mukaan itsemääräämisoikeus kalastuksen säätelyssä ja ohjauksessa. Näin ollen satamien nimeäminen kuuluu Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on lausunnossaan (30.1.2017) ehdottanut neljän satamansa nimeämistä (Kärinsund, Skeppsvik, Öra ja Korrvik) turskasaaliin purkuun Ahvenanmaalle (LIITE 3).

Suomalaisten turskaa pyytävien alusten valvonnassa on muiden jäsenvaltioiden viranomaisten suorittamilla valvonta- ja tarkastustoimilla olennainen merkitys. Näin ollen Suomi osallistuu myös Euroopan kalastusvalvontaviraston (EFCA) koordinoimiin yhteisvalvontaohjelmaan eteläisellä Itämerellä. Tarkastajavaihtoon osallistutaan yhteisvalvontaohjelman puitteissa.

Suomen satamiin purettavien turskasaaliiden purkamista valvotaan tavoitteena tarkastaa yli 20 % purettavista saalismääristä.

5.2.2. Pelagisen kalastuksen valvonta ja tarkastusten taso merellä

Merellä tehtävien tarkastusten vertailuarvo on ”joustava”. Suomen talousvyöhykkeellä tavoitteena on tarkastaa troolialuksista (segmentti 1) merellä 10 - 20 kpl/vuosi, jolloin jokainen troolialus tulee tarkastetuksi ainakin kerran merellä neljän vuoden kierrolla.

5.2.3. Silakka- ja kilohailisaaliiden satamatarkastukset ja tarkastusten taso satamissa

Tarkastajat valmistautuvat satamatarkastukseen riskianalyysiin pohjautuvaan kohteiden valinnalla ja eri kalastuksesta saatavien taustatietojen tarkistamisella ja analysoinnilla. Tarkastajien tulee pyrkiä saapumaan satamaan ennen tai mahdollisimman samanaikaisesti aluksen kanssa. E-log -järjestelmä antaa mahdollisuuden kieltää purkamisen aloittamisen ennen tarkastajan määräämää ajankohtaa. Kalansaaliiden kokonaisuuden arvioinnin lisäksi tarkastuksissa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että silakan ja kilohailin lajisuhteet saaliissa on arvioitu oikein ja merkitty asianmukaisesti kalastusaluksen päiväkirjaan. Tarkastuskäytäntö vaihtelee troolarien kolmen päätyypin (rehunpyyntialuk-

set, konttialukset ja RSW-alukset) mukaan. Lajittelemattomien saaliserien purkamistarkastuksista on yksityiskohtaisempi kuvaus liitteessä 2 (Kansallinen näytteenotto-ohjelma).

Tarkastusten tavoitteellisia lukumääriä arvioidaan vuosittaisen riskianalyysin ja tarkastajaresurssien puitteissa MMM:n ja ELY -keskuksen vuosittaisissa toimialaneuvotteluissa. Vuonna 2016 satamissa tehtäviä purkamisten tarkastuksia tehtiin Varsinais-Suomen ELY -keskuksen toimesta kaikkiaan 83 kpl.

Troolareita on kaikkiaan noin 70 kpl. Tavoitteena on tarkastaa vähintään 60 troolarin saaliin purkaminen vuositasolla. Lisäksi tavoitteena on, että jokaisen troolarin saaliin purkaminen olisi tarkastettu ainakin kerran kahden vuoden vuosikierrolla. Lisäksi rysäalussegmentissä tavoitteena on tarkastaa 10 -20:n aluksen saaliin purkaminen vuositasolla.

5.2.4. Silakka- ja kilohailisaaliin nimetyt purkamissatamat

Ministeriön päätöksen mukaan yli 5000 kg:n kynnyсарvon mukaisten silakka- ja kilohailisaaliserien purkaminen on sallittu Liitteen 3 mukaisissa nimetyissä satamissa. Lisäksi yli 5000 kg lajittelemattomia saaliseriä saadaan purkaa vain näissä samoissa nimetyissä satamissa, joissa tarkastusten yhteydessä tulee olla käytössä liitteen 2 mukainen kansallinen näytteenotto-ohjelma. Monivuotisten suunnitelmien kohteena olevien kantojen saaliiden jälleenlaivaukset eivät toistaiseksi ole sallittuja.

5.2.5. Kolmansien maiden kalastusalusten nimetyt purkamis- ja jälleenlaivaussatamat

Kolmansien maiden alusten purkaminen ja jälleenlaivaus on sallittu Kasnäsin (Kemiönsaari) ja Kuusisen (Kotka) satamissa sekä Hangon edustan merialueella (LIITE 3). Kolmannen maan aluksen purkaminen ja jälleenlaivaus olisi sallittu arkipäivisin klo 08:00 - 18:00. Jälleenlaivauksessa vastaanottavassa aluksessa on oltava paikalla valvonnasta vastaava ELY -tarkastaja.

5.2.6. Tarkastukset satamissa, kylmävarastoissa kuljetuksissa ja ensikäden ostajien tiloissa (punnitus ja jäljitettävyyys)

Tarkastuksen kohteena ovat mm. kalalajit, alamitat, pyynti ajankohta, määrät, kylmävarastot, käyetyt punnitusmenettelyt ja -välineet, kuljetus- ja ostoasiakirjat ja muut kalaerän alkuperää osoittavat asiakirjat sekä kalaerien muodostamiseen, punnitukseen, kuljetusasiakirjoihin ja jäljitettävyyteen liittyvä dokumentointi. Saaliserien punnitus tulee tehdä jäsenvaltion viranomaisen hyväksymillä punnitusvälineillä ja järjestelyillä. Punnitusjärjestelmien, kirjausten ja kirjallisten ilmoitusten on oltava milloin tahansa saatavilla ja tarkastajilla on oltava pääsy kaikkiin kalastustuotteiden varastointi- ja jalostustiloihin (Komission valvonnan täytäntöönpanoasetus (EY) 404/2011 artikla 75).

Tarkastajat voivat vaatia, että purettujen kalastustuotteiden määrät punnitaan virkamiesten läsnä ollessa, ennen kuin ne kuljetetaan purkamispaikasta muualle. Punnitustoimen paikkansa pitävyydestä vastaavat rekisteröidyt ostajat (kalastustuotteiden saattaminen ensimmäistä kertaa jäsenvaltion markkinoille) paitsi, jos punnitus tehdään jo aluksella, jolloin punnituksen kirjauksesta vastaa aluksen päällikkö. Suomessa huomattava osa kalaerien ensiostoista ja tarkasta punnitsemisesta tapahtuu vasta kalaerän satamasta kuljetuksen jälkeen. Kansallisen seuraamus- ja valvontalain (1188/2014) 24 § mukaan jos saalista ei punnita valvonta-asetuksen 60 artiklan 2 kohdan mukaisesti aluksesta purettaessa, saalis on punnittava 48 tunnin kuluessa saaliin maihin siirron päättymisestä. Punnituksen oikea-

aikaisuudesta vastaa ennen saaliin myyntiä kalastuslisenssinhaltija ja ensimyyntin jälkeen ostaja (1188/2014, 24§).

5.2.7. Ilmavalvonnan taso

Neuvoston YKP -valvonta-asetuksen (1224/2009) liitteen 1, kohdan 4 d mukaan kyseessä on joustava vertailuarvo. Valvonnan taso asetetaan alueen kalastustoiminnan analysoinnin jälkeen ja ottaen huomioon jäsenvaltion käytettävissä olevat resurssit ilmavalvonnalle. Suomen valvontaviranomaisten tutkavalvonta kattaa lähes koko Suomen talousvyöhykkeen. Mikäli tutkavalvonnalla havaitaan tunnistamaton kohdealus, se käydään tunnistamassa. Ilmavalvonnan tason erityiseen määrittelyyn ei näin ollen ole tarvetta. Monivuotisen suunnitelman alaisia kalakantoja hyödyntävät alukset tunnistetaan ja valvotaan pääsääntöisesti VMS:llä tai AIS:lla.

6. Valvontaohjelman toteuttamisessa käytössä olevat resurssit

Oheiseen taulukkoon on karkealla tasolla arvioitu henkilö- ja taloudellisia voimavaroja, joita on käytettävissä ohjelman YKP:n mukaiseen kalastuksen valvontaan, tarkastuksiin ja täytäntöönpanoon vuositasolla.

ORGANISAATIO	HENKILÖT LUKU (HTV-arvio)	ARVIOIDUT TEHTÄVÄN KUSTAN- NUKSET (MILJ.€)
Maa- ja metsätalousministeriö	2 (1,0 htv)	1,7 (ml. tietojärjestelmät)
Ahvenanmaan maakunnan hallitus	2 (0,5 htv)	0,1
Rannikon ELY -keskus	12 (n. 10 htv)	1,0
Rajavartiolaitos, merivartiostot ja alukset	- (5 htv)	1,0 (5 %:n osuudella)
Maaseutuvirasto	2 (1 htv)	0,1
Yhteensä	noin 20 htv	noin 3,9 milj. €

Seuraavaan taulukkoon on arvioitu EU-valvonnassa käytettävissä oleva tekniikka ja välineet sekä autot, lentokalusto, vartioalukset ja partioveneet

ORGANISAATIO	LKM	TYYPPI: (Tekniikka, autot, lentokoneet, helikopterit, vartioalukset ja partioveneet) - käyttö kalastuksen valvontaan (%)
Maa- ja metsätalousministeriö		VMS, tietojärjestelmät (100 %)
Ahvenanmaan maakunnan hallitus	1 1	Partiovene (> 50 %) Auto (< 50 %)
VS- Rannikon ELY -keskus	4 5	Partioveneet (> 50 %) Autot (> 50 %)
Rajavartiolaitos	2 20 2 7 4 25 5	Johtokeskukset ja tekniikka Autot (< 50 %) Lentokoneet (< 50 %) Helikopterit (< 50 %) Vartioalukset (< 50 %) Partioveneet (< 50 %) Ilmatyynyalus (< 50%)

LIITE 1 Turskan, silakan ja kilohailin purkusatamat 2014 - 2016

Taulukko 1. Turskan purkusatamat Suomessa 2014-2016 (> 400 kg eriä purettu)									
Aluekoodi	Nimi FI	Nimi SV	Kunta	tamaID	2014	2015	2016	ka	
03	Korrvik	Korrvik	Mariehamn	3008	43	190	31 311	10 515	
03	Skeppsvik	Skeppsvik	Eckerö	3012			1 587	529	
03	Öra	Öra	Hammarland	3014			3 624	1 208	
		yhteensä			43	190	36 522	12 252	
Taulukko 2. Pelagisen saaliin Suomen purkusatamat (>3000 kg eriä purettu)									
Aluekoodi	Nimi FI	Nimi SV	Kunta	tamaID	Lajit	2014	2015	2016	ka
01	Inkoon kalas	Ingå Fiskehamn	Inkoo	1005	HER+SPR	1 300 520	1 656 209	1 119 964	1 236 543
01	Valko	Valkom	Loviisa	1035	HER+SPR	244 750	217 180	208 685	148 543
02	Kasnäs	Kasnäs	Kemiön saari	2027	HER+SPR	12 254 310	10 607 656	9 823 137	9 816 359
02	Källdinge	Källdinge	Parainen	2034	HER+SPR	3 842 490	4 657 196	7 087 644	4 772 400
02	Pärnäinen	Pärnäs	Parainen		HER+SPR				
02	Galtby	Galtby	Korppoo		HER+SPR				
02	Laupunen	Laupunen	Kustavi	2040	HER+SPR	3 066 040	3 576 986	4 332 357	2 954 271
02	Kustavi	Gustav	Kustavi		HER+SPR		308 755	283 375	
02	Krooka	Krooka	Merikarvia		HER+SPR		265 516	484 109	
02	Rauma	Raumo	Rauma	2093	HER+SPR	4 488 083	5 516 067	6 687 148	5 062 535
02	Reposaari	Reposaari	Pori	2094	HER+SPR	11 044 049	8 285 518	10 803 485	9 234 965
02	Suukari	Suukari	Uusikaupunk	2102	HER+SPR		144 915	190 400	111 772
02	Särkänsalmi	Särkänsalmi	Merimasku	2103	HER	515 480	291 578	139 700	322 342
02	Tuomarainen	Tuomarainen	Taivassalo	2107	HER+SPR	6 326 539	8 869 314	8 442 538	6 102 213
02	Uusikaupunki	Nystad	Uusikaupunk	2109	HER+SPR	21 946 475	22 547 254	29 527 337	22 048 029
02	Vuosnainen	Vuosnainen	Kustavi	2113	HER+SPR	180 451		114 380	96 943
03	Korrvik	Korrvik	Mariehamn	3008	HER+SPR	4 047	70 000	168 660	22 554
05	Keihässalmi	Keihässalmi	Pyhtää	5019	HER+SPR	18 155	3 544	9 530	4 022
05	Kuusinen	Kuusinen	Kotka		HER+SPR	400	3 000	17 750	
10	Bergö	Bergö	Maalahti	10003	HER+SPR		482 540	330 516	271 019
10	Kaskinen	Kaskö	Kaskinen	10026	HER+SPR	15 226 246	12 128 693	8 548 785	11 235 767
10	Klobbskat	Klobbskat	Mustasaari	10029	HER+SPR	1 852 751	7 082 763	4 015 461	4 179 491
10	Vaskiluoto	Vasklot	Vaasa	10085	HER+SPR	1 382 561	2 885 230	2 789 972	2 389 254
10	Vexala	Vexala	Uusikaarlepy	10088	HER	54 020	189 304	102 257	98 774
11	Himanka	Himanka	Himanka	10016	HER		16 640	25 580	14 073
11	Kiviniemi	Kiviniemi (Kello)	Haukipudas	11015	HER	466 263	351 257	409 827	384 618
11	Konikarvo	Konikarvo (Rahja)	Kalajoki	11016	HER	3 109 980	2 742 503	2 631 848	2 782 511
11	Marjaniemi	Marjaniemi	Hailuoto	11021	HER	300 340	440 860	417 950	383 583
11	Riutunkari	Riutunkari	Oulunsalo	11044	HER	312 930	477 072	320 471	365 874
11	Vatunginnokka	Vatunginnokka	Ii	11056	HER	20 550	48 820	3 900	26 957
		yhteensä			HER+SPR	86 955 073	88 531 770	76 949 012	84 145 285
					SPR	6 096 292	4 769 553	5 779 424	5 548 423

LIITE 2 Kansallinen näytteenotto-ohjelma

JOHDANTO

Lajittelemattomia saaliita saadaan purkaa vain satamissa ja purkupaikoilla, joissa on käytössä kansallinen näytteenotto-ohjelma, jolla voidaan valvoa tehokkaasti lajittelemattomien saaliiden purkamista lajeittain. Ohjelman tavoitteena on varmistaa lajikohtaisten saalismäärien raportoinnin oikeellisuus. Tarkasti ilmoitetut saalismäärät ovat merkittävän perusta kiintiöseurannalle sekä käytettävissä olevien kalavarojen arvioinnille ja mahdollisille säätelytoimenpiteille.

Nykyisin toiminnassa olevat suuremmat silakkaa ja kilohailia kalastavat alukset voidaan jakaa kolmeen eri päätyyppiin joita ovat:

1. "konttialukset" jotka lajittelevat saaliin aluksella säilöön sen kontteihin,
2. "säiliöalukset" joissa kala pidetään suurissa säiliöissä jäähdytettynä meriveteen sekoitettuna sekä
3. "rehunpyyntialukset" joiden saalis otetaan suoraan aluksen ruumaan eikä pääsääntöisesti ole tarkoitettu käytettäväksi ihmisravinnoksi.

Saalistarkastuksien suorittaminen riippuu joiltakin osin siitä mistä edellä mainitusta alustyyppistä on kyse.

Tämä asiakirja muodostaa kansallisen näytteenotto-ohjelman, jossa kuvataan näytteenotto prosessiä sekä siihen vaikuttavat tekijät. Ohjelmaa tulee tarvittaessa muuttaa, mikäli kalastuksen rakenteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

TARKASTUSTOIMET

Satamaan tulee pyrkiä saapumaan mahdollisimman samanaikaisesti aluksen kanssa. Kalastusalusten on tehtävä ennakoilmoitus neljä tuntia ennen satamaan saapumista. E-log -järjestelmän kautta alukset voivat saada luvan aikaisempaan satamaan tuloon, mikäli viranomaiset eivät sitä määritä. Ennakoilmoituksessa ilmoitetaan kalastusmatkan tiedot. Mikäli tiedot ovat puutteellisia, voivat viranomaiset evätä pääsyn satamaan, (lukuun ottamatta ylivoimaisia esteitä).

Paperinen päiväkirja: Purkamistarkastuksia tehtäessä tarkastajan on pyytävä aluksen päällikköä esittämään kalastusaluksen päiväkirja tarkastajan nähtäväksi. Päiväkirjasta otetaan tällöin välittömästi talteen päiväkirjan vihreä sivu, joka säilytetään todisteena siitä, mitä merkintöjä aluksen päällikkö on kalastuspäiväkirjaan merellä tehnyt. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että päiväkirja on asianmukaisesti täytetty jo merellä. Päiväkirja on täytettävä päivittäin klo 24 mennessä sekä aluksen saapuessa satamaan. Asia on merkityksellinen siksi, että laiminlyönti saattaa johtua yrityksestä pimitää saaliita tapauksissa, joissa alus ei joudu tarkastuksen kohteeksi. Tällaiseen voi olla kiusausta erityisesti, jos kiintiöt ovat rajalliset. Tämän jälkeen tarkastetaan, että päiväkirja on täytetty kaikilta osin oikein, tehdään tarvittavat huomautukset ja pyydetään päällikköä näiltä osin täydentämään päiväkirjan puutteelliset kohdat. Tämän jälkeen vedetään viivat päiväkirjan saalisarvio-osan yli jonka tarkoituksena on varmistaa, ettei arvio-osaa enää jälkeinpäin täydennetä.

E-logbokin osalta tarkastetaan, että päiväkirja on toiminut oikein, päiväkirjaan on kirjattu kalastusmatkaa koskevat tiedot ja että päiväkirjan tiedot ovat menneet perille järjestelmään. Tämä havaitaan päiväkirjan tietoriveillä olevista värikoodeista. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, että alus on

saanut satamaan tuloluvan, joka näkyy vihreällä merkinnällä satamaan tuloluvan yhteydessä. Tarvittaessa voidaan näytöstä ottaa valokuvia puutteellisten tietojen todentamiseksi jälkepäin. Mikäli tiedot eivät ole menneet perille, tulisi päällikön jo merellä olla yhteydessä kalastuksenseurantakeskukseen satamaan tuloluvan saamiseksi, mikäli satamaan saavutaan ennen 4 tunnin määräaika.

Kalastuspäiväkirjaa tarkastettaessa tulee päälliköltä samalla tiedustella, millä tavoin kala on alustyyppistä riippuen säilötty eli "konttialuksen" ollessa kyseessä montako kontillista kalaa on, minkä verran mahdollisesti erikokoisia laatikoita ja minkä verran päällikkö laskee niiden sisältävän kalaa. Säiliöalusten osalta tiedustellaan, montako ja mitkä säiliöt ovat käytössä, sekä pyydetään päällikköä esittämään aluksen ruumapiirustukset. Tässä yhteydessä tiedustellaan myös miten päiväkirjaan merkityt eri troolivedoista saadut kalat on säiliöihin varastoitu. Tämä tieto helpottaa tarkastuksen suorittamista ja parantaa näytteenoton tarkkuutta, koska eri vuorokaudenaikoina tai eri alueilta saadut saaliit ja niiden lajisuhteet voivat poiketa toisistaan.

NÄYTTEENOTTO

Tarkastustapahtuma etenee lopussa esitetyn kuvauksen mukaisesti. On tärkeää saada välittömästi ensimmäinen näyte saaliista päiväkirjan ja aluksen asiakirjojen tarkastuksen jälkeen tai samanaikaisesti toisen tarkastajan suorittamana. Näyte otetaan sellaisesta saaliin osasta, joka mahdollisimman hyvin edustaa koko saalista tai tietyssä säiliössä olevaa saalista. Näytettä aletaan lajitella välittömästi mikäli mahdollista.

Ensimmäinen näyte on erityisen oleellinen tarkastuksen ja jatkonäytteenoton kannalta, koska se antaa välittömästi indikaation siitä, onko alus suorittanut saalissuhdearvionsa riittävän huolellisesti. On hyvä selvittää myös kuinka kauan purkamisen tulee kestämään ja mitoittaa tämän mukaisesti näytteenottovälit riittävän tiheiksi tasavälein, jotta edustava näyte saaliista on mahdollista saada. Näytteenottoajankohdat on syytä kirjata ylös. Ensimmäisen näytteen tulosta tulee siis välittömästi verrata aluksen päällikön ilmoittamaan saalissuhteeseen. Mikäli näytteenoton tulos poikkeaa merkittävästi eli n. 10 - 20 prosenttiyksikköä tarkastajien saamasta tuloksesta, tulee näytteenotto suorittaa erityisen huolellisesti sekä heti varautua näyteköön suurentamiseen. Mikäli näytteiden lajitteleminen ei ole ajallisesti mahdollista samanaikaisesti näytteenoton kanssa, on näytteitä tästä huolimatta otettava määrätyn väliajoin purkamisen aikana ja kirjattava mistä saaliin osasta näyte on otettu. Lähtökohteisesti näytteitä otetaan koko saaliin tai sen osan purkamisen aikana mahdollisimman edustavan näytteen saamiseksi.

Aluksen päällikölle on aina mahdollisuuksien mukaisesti informoitava näytteenoton etenemisestä ja tuloksista, koska päällikön hyväksyntä näytteenoton oikeellisuudesta on mahdollisen rikkomusprosessin kannalta merkityksellistä. Jos näytteenoton tuloksesta syntyy erimielisyyttä, tulee uusien näytteiden ottaminen olla mahdollista. Näytteet on syytä säilyttää tarkastuksen päättymiseen saakka, jotta ne voidaan tarvittaessa näyttää aluksen päällikölle. Saalista ei saa kuljettaa pois satamasta tai sekoittaa muihin saaliseriin ennen kuin näytteenoton tulos on saatu ja hyväksytty tarkastajien ja aluksen päällikön toimesta.

Näytteenotossa on suositeltavaa ottaa vähintään 3 näytettä kustakin saalisosasta (näyte on yksi ämpärillinen eli 7-10 kg) purkutapahtuman aikana. Vähimmäisnäytteen kilomäärää ei ole säännöksiin vahvistettu. Jos aluksen päällikkö on päättänyt olla hyväksymättä näytteenottoa, on suositeltavaa ottaa vähintään 100 kg edustava näyte.

Näytemäärän tarve on siis tarkastajan arvioitavissa kunkin valvontatilanteen mukaisesti. Näytemääriin vaikuttaa erityisesti se, minkä tyyppinen kalastusalue on kyseessä ja minkälaisia troolivetoja on pyyntimatkan aikana tehty. Jos kalastustapa, vuorokaudenaika sekä pyyntialue ovat muuttuneet pyyntimatkan aikana, on useiden näytteiden ottaminen usein tarpeellisempaa. Mikäli trooliveto on pitkä ja suoritettu samalla alueella samaan vuorokaudenaikaan, on erittäin epätodennäköistä että näytteiden tuloksessa olisi merkittäviä eroja.

Tarkastuksen päätyttyä sen tulos esitellään aluksen päällikölle, päällikölle varataan mahdollisuus ja päällikköä pyydetään esittämään kommentteja pöytäkirjaan erityisesti siinä tapauksessa, että jokin rikkomus on havaittu. Kalastuspäiväkirjaan tehdään merkinnät tarkastuksen suorittamisesta. Tarkastuspöytäkirjan kopio toimitetaan alukselle helpoiten sähköpostitse tarkastuksen jälkeen.

ALUSTARKASTUKSEN JA NÄYTTEENOTON PROSESSIKUVAUS

1. Aluksen saapuminen satamaan
2. Yhteydenotto aluksen päällikköön
3. Asiakirjojen tarkastus
 - kalastuspäiväkirja (otetaan valvontakappale vihreä välittömästi talteen) tai
 - vastaavat tiedot Elog -järjestelmästä sekä sen toimivuuden tarkastus
 - Kirjataan tarkastuspöytäkirjaan vähintään
 - saalistiedot
 - pyydystiedot
 - kalastuslisenssi
 - kalastuksenhoitomaksut
4. Muita asioita; VMS ja Elog, sekä AIS -järjestelmän toimivuus, miehistön nimet, konetehto.
5. Pyydyksien tarkastus, mittaus
6. Saaliin tarkastus ja näytteenotto
 - määrän arviointi
 - näytteenotto, lajittelu 20 – 100 kg
 - lajisuhteiden laskenta
7. Laskelmien esitys aluksen päällikölle

A. Erotus on alle 10 %:

A1.- saalisjakauman % -osuuksien kirjaaminen päiväkirjan huomautuskenttään

- päällikkö voi käyttää näytteenoton tuloksia saalisilmoituksen purkamisilmoitus/jälleenlaivauskentässä

B. Erotus on yli 10 %:

- B1. - päällikkö hyväksyy laskelmat
 - ilmoitus epäilystä YKP rikkomuksesta.
 - saalisjakauman % -osuuksien kirjaaminen päiväkirjan huomautuskenttään
 - päällikön tulisi käyttää näytteenoton tuloksia saalisilmoituksen purkamisilmoitus/jälleenlaivauskentässä
- B2. - päällikkö ei hyväksy laskelmia
 - uusi, isompi (vähintään 100 kg) näyte, päällikkö seuraa näytteenottoa
 - päällikkö hyväksyy laskelmat
 - huomautus lajisuhteiden arvioinnista tarkastuspöytäkirjaan
 - saalisjakauman % -osuuksien kirjaaminen päiväkirjan huomautuskenttään
 - päällikön tulisi käyttää näytteenoton tuloksia saalisilmoituksen purkamisilmoitus/jälleenlaivauskentässä
8. Mahdolliset huomautukset tarkastuspöytäkirjaan, näyttömääräykset
9. Merkintä tarkastuksesta kalastuspäiväkirjaan
10. Tarkastuspöytäkirjan päiväys ja allekirjoitus, kopio päällikölle

LIITE 3 Nimetyt satamat

Ministeriön päätöksen mukaiset nimetyt satamat sekä Ahvenanmaan maakunnan ilmoittamat satamat yli 750 kg turskasaalierien, yli 5000 kg pelagisen saaliiden sekä lajittelemattomien saalierien purkamista varten.

Turskan yli 750 kg:n kynnysarvon ylittävien saaliiden purkamissatamat:

Sataman nimi FI/SV	Kunta
1) Kuusinen	Kotka
2) Inkoo/Ingå	Inkoo
3) Kasnäs	Kemiönsaari
4) Käldinge	Parainen
5) Tuomarainen	Taivassalo
6) Suukari	Uusikaupunki
7) Rauma/Raumo	Rauma
8) Reposaari/Räfsö	Pori
9) Krooka	Merikarvia
10) Kasala	Merikarvia
11) Kaskinen/Kaskö	Kaskinen
12) Kärinsund	Eckerö, Åland
13) Skeppsvik	Eckerö, Åland
14) Öra	Hammarland, Åland
15) Korrvik	Mariehamn, Åland

Silakka- ja kilohailisaaliiden kynnysarvon (5000 kg) ylittävien sekä lajittelemattomien silakka- ja kilohailisaaliiden purkamissatamat:

Sataman nimi (FI)	Sataman nimi (SV)	Kunta
1) Kuusinen	Kuusinen	Kotka
2) Keihässalmi	Keihässalmi	Pyhtää
3) Valko	Valkom	Loviisa
4) Inkoon satama	Ingå Fiskehamn	Inkoo
5) Kasnäs	Kasnäs	Kemiönsaari
6) Käldinge	Käldinge	Parainen
7) Pärnäinen	Pärnäs	Parainen
8) Galtby	Galtby	Korppoo
9) Särkäsalmi	Särkäsalmi	Naantali
10) Tuomarainen	Tuomarainen	Taivassalo
11) Laupunen	Laupunen	Kustavi
12) Vuosnainen	Vuosnainen	Kustavi
13) Suukari	Nystad	Uusikaupunki
14) Rauma	Raumo	Rauma
15) Reposaari	Räfsö	Pori
16) Krooka	Krooka	Merikarvia
17) Kasala	Kasala	Merikarvia
18) Kaskinen	Kaskö	Kaskinen
19) Bergö	Bergö	Maalahti

20) Klobbskat	Klobbskat	Vaasa
21) Vaskiluoto	Vasklot	Vaasa
22) Österö	Österö	Vöyri
23) Vexala	Vexala	Uusikaarlepyy
24) Trullevi	Trullevi	Kokkola
25) Pikku-Mansikka	Pikku-Mansikka	Kalajoki
26) Konikarvo	Konikarvo	Kalajoki
27) Lapaluoto	Lapaluoto	Raahe
28) Kiviniemi (Kello)	Kiviniemi	Oulu
29) Riutunkari	Riutunkari	Oulu
30) Marjaniemi	Marjaniemi	Hailuoto
31) Vatunginnokka	Vatunginnokka	Ii
32) Ajos	Ajos	Kemi
33) Kumlinge	Kumlinge	Eckerö, Åland
34) Käringsund	Käringsund	Eckerö, Åland
35) Hamnsundet	Hamnsundet	Saltvik, Åland
36) Korrvik	Korrvik	Mariehamn, Åland

Satamat, joissa kolmansien maiden alukset saavat purkaa ja jälleenlaivata saaliitaan:

1) Kasnäs	Kemiönsaari
2) Kuusinen	Kotka

Paikka, jossa kolmansien maiden alukset saavat jälleenlaivata:

Hangan edustan merialue, leveyspiirien 79.70 astetta ja 79.20 astetta sekä pituuspiirien 23.00 astetta ja 23.50 astetta välisellä rajatulla merialueella